

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Jarosław Matras

Protokolant Klaudia Binienda

w sprawie **A. D.**

skazanego za czyn z art. 209§1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 3 grudnia 2024r.

na posiedzeniu w trybie art. 535§5 k.p.k.

kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich

wniesionej na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Wołominie z dnia 17 kwietnia 2023r., sygn. akt

II K 135/23

**uchyła zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Wołominie do ponownego rozpoznania**

Małgorzata Gierszon Jerzy Grubba Jarosław Matras

UZASADNIENIE

A.D. został oskarżony o to, że w okresie od 1 lutego 2022r. do 13 stycznia 2023r. w Z. , pow. w., woj. [...], uchylał się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego wobec syna P. D. i córki A. D. , określonego co do wysokości postanowieniem Sądu Okręgowego w W. z dnia 26 marca 2021r., sygn. akt VI C [...], a następnie wyrokiem Sądu Okręgowego [...] w W.

z dnia 10 października 2022r., sygn. akt III C [...], wskutek czego powstała zaległość stanowiąca łącznie równowartość co najmniej trzech świadczeń okresowych,

tj. o czyn z art. 209§1 k.k.

Wraz z aktem oskarżenia prokurator skierował do Sądu, w trybie art. 335§2 k.p.k., uzgodniony z oskarżonym wniosek o skazanie oskarżonego bez przeprowadzenia rozprawy i orzeczenie uzgodnionej z nim kary sześciu miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym oraz obowiązku łóżenia na utrzymanie dzieci (k. 41 akt sprawy II K 135/23).

Sąd Rejonowy w Wołominie wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2023r., sygn. akt II K 135/23, uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to skazał go na uzgodnioną i zawnioskowaną karę.

Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 25 kwietnia 2023r. (k. 63 ww. akt).

Od tego prawomocnego orzeczenia kasację na korzyść skazanego wniósł obecnie Rzecznik Praw Obywatelskich, zarzucając w niej rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa karnego procesowego, to jest art. 343§6 i 7 k.p.k. w zw. z art. 335§1 k.p.k. oraz art. 413§2 pkt 1 k.p.k., polegające na uwzględnieniu wadliwego wniosku prokuratora o wydanie wobec A. D. wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy za opisany w akcie oskarżenia czyn z art. 209§1 k.k., popełniony w okresie od 1 lutego 2022r. do 13 stycznia 2023r., pomimo tego, że okoliczności popełnienia czynu i wina oskarżonego budziły wątpliwości w świetle uprzedniej karalności wymienionego, co skutkowało wydaniem w dniu 17 kwietnia 2023r. wyroku skazującego A. D. za zarzucony mu w akcie oskarżenia czyn, popełniony w podanym wyżej okresie, podczas gdy za występki na szkodę tych samych małoletnich pokrzywdzonych, zamykający się w granicach od dnia 1 lutego 2022r. do dnia 24 sierpnia 2022r., oskarżony został już uprzednio prawomocnie skazany wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Wołominie z dnia 20 października 2022r., sygn. akt II K 885/22.

W konkluzji kasacji wniesiono o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna w stopniu wymaganym przez art. 535§5 k.p.k., co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu.

W przedmiotowej sprawie w istocie doszło do rażącego naruszenia wskazanych w zarzucie kasacji przepisów postępowania, z tym zastrzeżeniem, że niewątpliwie omyłkowo autor kasacji wskazał na naruszenie art. 335§1 k.p.k., nie zaś na zastosowany w niniejszym postępowaniu §2 tego przepisu.

Przepis art. 335§2 k.p.k. przewiduje możliwość rozstrzygnięcia przez Sąd – na wniosek prokuratora – o odpowiedzialności karnej oskarżonego za zarzucany mu czyn, bez przeprowadzenia

rozprawy, uzależniając to jednak od spełnienia wszystkich wymienionych w tym przepisie warunków. Podstawowym z nich jest ustalenie przez sąd rozpoznający sprawę, że „okoliczności popełnienia przestępstwa i wina oskarżonego nie budzą wątpliwości”.

Wniosek prokuratora nie wiąże sądu, który po stwierdzeniu, że nie zachodzą przesłanki do rozpoznania sprawy w trybie konsensualnym, powinien sprawę skierować na rozprawę.

W niniejszej sprawie brak było podstaw do uwzględnienia wniosku prokuratora i skazania A. D. w trybie art. 335 k.p.k., wobec tego, że dowody zebrane w postępowaniu przygotowawczym nie były wystarczające do przyjęcia, że okoliczności popełnienia zarzucanego mu przestępstwa nie budzą wątpliwości.

Już choćby analiza akt sprawy, w tym karty 29v, gdzie widnieje informacja z Krajowego Rejestru Karnego, prowadzi do wniosku, że organ procesowy winien zachować szczególną ostrożność, bowiem wynika z nich, że A. D. był uprzednio karany za przestępstwo niealimentacji w sprawie o sygn. akt II K 855/22. Co więcej, zapis o dacie popełnienia czynu na podanej wyżej karcie wskazuje, że skazany dopuścił się go w okresie od dnia 26 marca 2021r. do dnia 24 sierpnia 2022r., podczas gdy w niniejszym postępowaniu aktem oskarżenia objęto zachowania skazanego w okresie od 1 lutego 2022r. do dnia 13 stycznia 2023r. Już tylko ta informacja winna wzbudzić w Sądzie wątpliwości co do prawidłowości skonstruowania aktu oskarżenia wniesionego w sprawie.

Choć zapis z Krajowego Rejestru Karnego jest błędny, bowiem w rzeczywistości w sprawie o sygn. akt II K 855/22 A. D. został skazany przez Sąd Rejonowy w Wołominie z przestępstwo z art. 209§1 k.k. popełnione w okresie od dnia 1 lutego 2022r. do dnia 24 sierpnia 2022r. (k. 97 akt sprawy II K 885/22), to jak wynika z dalszej analizy akt tej sprawy, ten sam skazany został uznany winnym przestępstwa z art. 209§1 k.k. także w postępowaniu o sygn. akt II K 472/22, toczącym się i zakończonym przed tym samym Sądem, a popełnionym w okresie od dnia 26 marca 2021r. do dnia 31 stycznia 2022r. (k. 97 akt sprawy II K 885/22).

Niewątpliwie więc niewłaściwa analiza akt sprawy, zaniechanie dołączenia do nich aktualnej karty karnej skazanego, jak również odpisów wyroków wydanych w jego sprawach, skutkowało przyjęciem, że oskarżony dopuścił się przestępstwa niealimentacji na szkodę małoletnich w okresie, który pozostawał częściowo tożsamy z okresami uchylania się od świadczeń alimentacyjnych, przypisanymi A. D. w innych, prawomocnie zakończonych postępowaniach. Naruszono tym samym zasadę *ne bis in idem*.

Stwierdzić zatem trzeba, że w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy rażąco obraził art. 335§2 k.p.k., a także art. 434§7 k.p.k., który stwierdza m.in., że jeżeli sąd uzna, że nie zachodzą podstawy do uwzględnienia wniosku z art. 335§2 k.p.k., sprawa podlega rozpoznaniu na zasadach ogólnych.

Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy uznając kasację za zasadną, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Wołominie do ponownego rozpoznania.

Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy zdecydowanie bardziej krytycznej analizie powinny poddać akt oskarżenia i wniosek prokuratora złożony w trybie art. 335§2 k.p.k., a w konsekwencji Sąd winien zastosować właściwy tryb rozpoznania sprawy – celowym będzie

przeprowadzenie rozprawy, podczas której istniejące obecnie wątpliwości dowodowe zostaną usunięte.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[J.J.]

[ał]

Małgorzata Gierszon Jerzy Grubba Jarosław Matras